

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

PHẠM HÙNG SƠN

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG
TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ TỈNH TUYÊN QUANG

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2014

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

PHẠM HÙNG SƠN

**GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG
TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ TỈNH TUYÊN QUANG**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60 34 04 10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Lưu Ngọc Trịnh

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

- Tôi xin cam đoan, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa từng được sử dụng để bảo vệ bất kỳ một học vị nào.

- Tôi xin cam đoan, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả

Phạm Hùng Sơn

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài ngoài sự nỗ lực của bản thân, tôi đã nhận được sự hướng dẫn nhiệt tình, chu đáo của các nhà khoa học, các thầy cô giáo và sự giúp đỡ nhiệt tình, những ý kiến đóng góp quý báu của nhiều cá nhân và tập thể để hoàn thành luận văn này.

Trước tiên tôi xin chân thành cảm ơn PGS.TS Lưu Ngọc Trinh, Viện Kinh tế và chính trị thế giới người đã trực tiếp hướng dẫn tôi thực hiện và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn các Thầy, Cô giáo của Khoa sau đại học - Trường Đại học kinh tế và QTKD Thái Nguyên, đã nhiệt tình giảng dạy và chỉ bảo tôi trong suốt thời gian học tập và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn đến CBCNV Cục Thống kê Tuyên Quang và các Sở, Ban Ngành của tỉnh Tuyên Quang đã tạo điều kiện giúp tôi thu thập số liệu và cung cấp các tài liệu có liên quan đến đề tài, tạo điều kiện cho tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng tôi xin gửi lời cảm ơn tới gia đình, bạn bè, người thân đã giúp đỡ và động viên tạo thuận lợi cho tôi hoàn thiện khóa học này.

Một lần nữa xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả luận văn

Phạm Hùng Sơn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC BẢNG.....	vii
MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	4
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của Luận văn.....	4
4. Đóng góp khoa học của đề tài.....	5
5. Bố cục của đề tài.....	5
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ CHẤT LƯỢNG	
TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ.....	6
1.1. Cơ sở lý luận về chất lượng tăng trưởng kinh tế.....	6
1.1.1. Tăng trưởng kinh tế.....	6
1.1.2. Chất lượng tăng trưởng kinh tế.....	8
1.2. Nội dung đánh giá về chất lượng tăng trưởng kinh tế.....	10
1.2.1. Chất lượng tăng trưởng theo quan niệm hiệu quả (năng suất).....	10
1.2.2. Chất lượng tăng trưởng kinh tế gắn liền với chuyển dịch cơ cấu kinh tế.....	12
1.2.3. Chất lượng tăng trưởng kinh tế là năng lực cạnh tranh kinh tế của nền kinh tế, ngành hoặc doanh nghiệp được xem xét.....	12
1.2.4. Chất lượng tăng trưởng kinh tế là phát triển bền vững.....	13
1.2.5. Chất lượng tăng trưởng kinh tế theo quan niệm nâng cao phúc lợi của công dân và gắn liền tăng trưởng với công bằng xã hội.....	15
1.2.6. Chất lượng tăng trưởng kinh tế còn được thể hiện ở vai trò của dân số, y tế, giáo dục và đào tạo, môi trường.....	15

1.3. Những nhân tố ảnh hưởng tới chất lượng tăng trưởng kinh tế	20
1.3.1. Các nhân tố kinh tế	20
1.3.2. Các nhân tố phi kinh tế	20
1.4. Cơ sở thực tiễn về chất lượng tăng trưởng kinh tế	20
1.4.1. Kinh nghiệm của các địa phương và các nước	20
1.4.2. Một số bài học kinh nghiệm rút ra cho tỉnh Tuyên Quang.....	24
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	26
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	26
2.2. Phương pháp nghiên cứu	26
2.2.1. Phương pháp thu thập dữ liệu	26
2.2.2. Phương pháp xử lý dữ liệu.....	26
2.2.3. Phương pháp phân tích dữ liệu	26
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu phân tích.....	26
2.3.1. Nhóm các chỉ tiêu đánh giá nội dung bên trong (nội tại) của tăng trưởng kinh tế.....	27
2.3.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh đời sống văn hoá, xã hội gắn liền với tăng trưởng kinh tế.....	32
2.3.3. Nhóm chỉ tiêu phản ánh tăng trưởng kinh tế gắn với phát triển xã hội ...	38
2.3.4. Nhóm chỉ tiêu phản ánh tăng trưởng kinh tế gắn với bảo vệ môi trường	39
Chương 3: THỰC TRẠNG CHẤT LƯỢNG TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TUYÊN QUANG GIAI ĐOẠN 2010 - 2013	40
3.1. Khái quát về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của tỉnh Tuyên Quang ...	40
3.1.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên	40
3.1.2. Đặc điểm điều kiện kinh tế - xã hội	40
3.2. Thực trạng chất lượng tăng trưởng kinh tế tỉnh Tuyên Quang.....	42
3.2.1. Chất lượng tăng trưởng về mặt kinh tế	42
3.2.2. Chất lượng tăng trưởng về mặt xã hội	62
3.2.3. Chất lượng tăng trưởng về mặt môi trường	70

3.2.4. Môi trường chính sách của địa phương	71
3.3. Đánh giá chất lượng tăng trưởng kinh tế tỉnh Tuyên Quang	72
3.3.1. Những kết quả đạt được và nguyên nhân	72
3.3.2. Những tồn tại và nguyên nhân	74
Chương 4: CÁC GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ TỈNH TUYÊN QUANG	76
4.1. Quan điểm, định hướng, mục tiêu nâng cao chất lượng tăng trưởng kinh tế giai đoạn 2011 - 2015	76
4.1.1. Quan điểm	76
4.1.2. Định hướng	77
4.1.3. Một số mục tiêu chủ yếu đến năm 2015	78
4.2. Dự kiến mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội và nâng cao chất lượng tăng trưởng kinh tế giai đoạn 2016 - 2020	78
4.2.1. Định hướng	78
4.2.2. Dự kiến một số mục tiêu chủ yếu đến năm 2020	79
4.3. Các giải pháp để nâng cao chất lượng tăng trưởng kinh tế tỉnh Tuyên Quang giai đoạn 2016 - 2020	80
4.3.1. Hoàn thiện môi trường chính sách	80
4.3.2. Về chuyển dịch cơ cấu kinh tế	81
4.3.3. Giải pháp về huy động và nâng cao hiệu quả sử dụng vốn đầu tư	87
4.3.4. Về phát triển và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực	88
4.3.5. Về phát triển và nâng cao chất lượng khoa học - công nghệ	89
4.3.6. Tập trung phát triển và nâng cao kết cấu hạ tầng	89
4.3.7. Gắn kết chặt chẽ giữa tăng trưởng kinh tế với tiến bộ và công bằng xã hội	90
4.3.8. Sử dụng hợp lý tài nguyên thiên nhiên và hạn chế ô nhiễm môi trường ...	92
4.4. Kiến nghị	93
KẾT LUẬN	96
TÀI LIỆU THAM KHẢO	98

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

GDP	Gross domestic product	Tổng sản phẩm trong nước
GRDP	Gross Regional Domestic Product	Tổng sản phẩm trên địa bàn tỉnh, thành phố
ICOR	Incremental capital output ratio	Chỉ tiêu kinh tế tổng hợp
PCI	Peripheral Component Interconnect	Chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh
HDI	Human development index	Chỉ số phát triển con người
Loren	Loren curve	Một loại đồ thị dùng để biểu thị mức độ bất bình đẳng trong phân phối
TFP	Total factor productivity	Năng suất các nhân tố tổng hợp
GINI	Gini coefficient	Hệ số được tính từ đường cong Loren
CBR	Crude birth rate	Tỷ suất sinh thô
TFR	Total fertility rate	Tổng tỷ suất sinh
CDR	Crude death rate	Tỷ suất chết thô
WB	World Bank	Ngân hàng thế giới
IFAD	International Fund for Agricultural Development	Quỹ phát triển nông nghiệp quốc tế
UNDP	United Nations Development Programme	Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1: Chỉ tiêu GRDP từ năm 2010 đến năm 2013.....	43
Bảng 3.2: Kết quả đóng góp của các khu vực đối với tốc độ tăng trưởng GRDP.....	45
Bảng 3.3: Giá trị và cơ cấu GRDP theo từng khu vực kinh tế giai đoạn 2010 - 2013	46
Bảng 3.4: Cơ cấu GRDP khu vực II giai đoạn 2010 - 2013	48
Bảng 3.5: Cơ cấu GRDP khu vực III giai đoạn 2010 - 2013	50
Bảng 3.6: Giá trị và cơ cấu GRDP trên địa bàn phân theo thành phần kinh tế giai đoạn 2010 - 2013	50
Bảng 3.7: Tổng mức bán lẻ hàng hóa và doanh thu dịch vụ tiêu dùng năm 2010 - 2013 phân theo loại hình kinh tế	52
Bảng 3.8: Trị giá hàng hóa xuất khẩu trên địa bàn	53
Bảng 3.9: Trị giá hàng hóa nhập khẩu trên địa bàn	54
Bảng 3.10: Cơ cấu vốn đầu tư trên địa bàn phân theo nguồn vốn và thành phần kinh tế.....	55
Bảng 3.11: Dân số trung bình và lực lượng lao động từ 15 tuổi trở lên phân theo thành thị và nông thôn.....	58
Bảng 3.12: Năng suất lao động xã hội	58
Bảng 3.13: Hệ số ICOR Tuyên Quang thời kỳ 2010 - 2013.....	59
Bảng 3.14: Tốc độ tăng năng suất của các nhân tố tổng hợp (TFP)	59
Bảng 3.15: Tỷ phần đóng góp trong kết quả tăng lên của giá trị tăng thêm ...	60
Bảng 3.16: Thu, chi ngân sách địa phương giai đoạn 2010 - 2013.....	61
Bảng 3.17: GRDP bình quân đầu người.....	62
Bảng 3.18: Thu nhập của dân cư năm 2013	63
Bảng 3.19: Bảng số liệu tính hệ số GINI năm 2013	64
Bảng 3.20: Chỉ số HDI giai đoạn 2010 - 2013 Tuyên Quang.....	65
Bảng 3.21: Lao động và việc làm ở Tuyên Quang.....	65
Bảng 3.22: Thu nhập bình quân đầu người một tháng ở Tuyên Quang.....	66
Bảng 3.23: Tỷ lệ hộ nghèo cả nước và Tuyên Quang.....	67

Bảng 3.24: Tổng hợp các chỉ số PCI của Tuyên Quang	72
--	----

DANH MỤC HÌNH

Hình 3.1. Tốc độ tăng trưởng GRDP Tuyên Quang từ 2010 - 2013	44
Hình 3.2. Tốc độ tăng trưởng GRDP bình quân cả nước và Tuyên Quang giai đoạn 2011 - 2013	44
Hình 3.3: Cơ cấu GRDP Tuyên Quang năm 2010 và năm 2013	47
Hình 3.4: Cơ cấu GRDP cả nước và Tuyên Quang năm 2013	51
Hình 3.5: Xuất, nhập khẩu Tuyên Quang giai đoạn 2010 - 2013	55
Hình 3.6: Tỷ phần đóng góp trong kết quả tăng lên của giá trị tăng thêm bình quân giai đoạn 2011 - 2013	60
Hình 3.7: Thu, chi ngân sách địa phương giai đoạn 2010 - 2013	62
Hình 3.8: Đường cong Lorenz tỉnh Tuyên Quang năm 2013	64
Hình 3.9: Thu nhập chia theo 5 nhóm của Tuyên Quang giai đoạn 2010 - 2013	67